

**Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г.Шевченка**

СИЛАБУС
Навчальної дисципліни
СІМЕЙНА ПЕДАГОГІКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН імені
О.М. Лазаревського

Кафедра педагогіки і
методики викладання історії
та суспільних дисциплін

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
3
3 рік, I семестр
Вибіркові навчальні дисципліни
згідно з розкладом
українська

Викладач

старший викладач
Донець Тетяна Павлівна
E-mail: tanya10Donets@ukr.net

Контакти

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи сімейної педагогіки» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)», що передбачає підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія). Курс основи сімейної педагогіки передбачає ознайомлення студентів із теоретико-практичними основами педагогіки сімейного виховання, функціями і типами сучасної сім'ї методами, особливостями, завданнями та принципами родинного виховання а також соціально-педагогічною роботою з підвищення педагогічної культури сім'ї.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є наукові засади виховання, освіти, навчання, розвитку дітей в умовах сім'ї.

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи сімейної педагогіки» полягає в формуванні у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань про сутність, закономірності, зміст і методи виховання, освіти, навчання, розвитку дитини у сім'ї та вплив сімейного виховання на становлення особистості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно з ОПП	Компетентності
ЗК 04	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 07	Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами).
ФК 08	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
МОДУЛЬ I				
1.	Сімейна педагогіка як галузь педагогічної науки	2	-	2
2.	Сім'я – основний інститут виховання дитини. Функції сім'ї	2	2	4
3.	Сутність, цілі, зміст та принципи сімейного виховання	2	2	
4.	Історичні аспекти родинної педагогіки	2	2	6
МОДУЛЬ II				
5.	Особливості виховання дітей різного віку та статі в умовах сім'ї	-	2	8
6.	Стили та методи сімейного виховання	2	2	8
7.	Вплив окремих членів сім'ї та родини на формування особистості дитини	2	2	10
8.	Особливості виховання дітей у різних типах сімей	2	2	
9.	Організація дозвілля дітей у сім'ї		2	
МОДУЛЬ III				
10.	Взаємодія батьків і педагогів з питань виховання дітей у сім'ї	2	2	10
11.	Формування педагогічної культури батьків	-	2	4
12.	Виховання дитини в сім'ї різними фахівцями	-	2	4
Усього		16	22	56

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Сім'я – основний інститут виховання дитини. Рідний дім у вихованні дитини.</p> <p>1. Написати твір-есе (роздум). «Моя сім'я – моя фортеця» 2. Значення рідної домівки у формуванні дитини. Написати твір-роздум «Батьківська хата».</p>	4
2	<p style="text-align: center;">Сутність, цілі, зміст та принципи сімейного виховання</p> <p>1. Функції та типи сучасної сім'ї. 2. Життєвий цикл сім'ї та виховання дітей. 3. Тенденції розвитку сучасної української сім'ї та їх вплив на виховання дитини. 4. Сутність і специфіка сімейного виховання. 5. Завдання та принципи сімейного виховання.</p>	2
3	<p style="text-align: center;">Завдання та принципи сімейного виховання.</p> <p>1. Виховний потенціал сім'ї. 2. Моральне, фізичне та естетичне виховання дітей у сім'ї. 3. Національно-патріотичне та громадянське виховання дітей у сім'ї. 4. Господарсько-трудове та економічне виховання дітей у сім'ї. 5. Статеве виховання дітей у сім'ї.</p>	2

4	<p>Особливості виховання дітей різного віку та статі в умовах сім'ї</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості виховання дитини від народження до трьох років. 2. Специфіка виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. 3. Особливості виховання дітей середнього та старшого шкільного віку. 4. Особливості виховання дівчаток/дівчат у сім'ї. 5. Особливості виховання хлопчиків/хлопців у сім'ї. 	2
5	<p>Стилі та методи сімейного виховання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи виховання дитини в сім'ї. 2. Типові помилки батьків у вихованні дітей 3. Стилі сімейного виховання та їх вплив на формування дитини. 	2
6	<p>Роль окремих членів родини у вихованні дитини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль матері та батька у вихованні дитини. 2. Вплив бабусі та дідуся на формування особистості дитини. 3. Брати і сестри як вихователі. 	2
7	<p>Особливості виховання дітей у різних типах сімей</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості виховання дітей у багатодітній сім'ї 2. Особливості виховання дітей у розлученій сім'ї. 3. Особливості виховання дітей в осиротілій сім'ї. 4. Особливості виховання дітей у позашлюбній сім'ї. 	2
8	<p>Організація дозвілля дітей у сім'ї</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімейне дозвілля: сутність та форми організації. 2. Дозвілля та здоров'я дитини. 3. Організація сімейного дозвілля у будні та вихідні дні. 4. Свята в сім'ї. 	2

9	Взаємодія батьків і педагогів з питань виховання дітей у сім'ї 1. Мета та умови ефективної взаємодія сім'ї та освітніх закладів у формуванні особистості дитини. 2. Форми та методи взаємодії педагогів і батьків. 3. Педагогічна культура батьків: сутність та структура. 4. Формування педагогічної культури батьків. 5. Організація та методичні аспекти формування педагогічної культури батьків.	2
10	Виховання дитини в сім'ї різними фахівцями 1. Напрями роботи педагога з педагогічно неспроможними пасивними та антипедагогічними сім'ями 2. Завдання та напрями діяльності гувернера 3. Функції та напрями діяльності соціального гувернера 4. Завдання та напрями діяльності сімейного соціального педагога.	

Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Алексєєнко Т. Ф. Сімейне виховання: концептуалізація ідей теорії і практики: монографія. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. 437 с.
2. Капська А., Пеша І. та ін. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями: навч.-метод. посібн. Київ: Видавничий дім «Слово», 2015. 328 с.
3. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання : підручн. 3-тє вид., доп., перероб. Київ: ЦП «Компринт», 2019. 376 с.
4. Осипова М., Осипов Е. Педагогическое взаимодействие с семьей: пособ. для педагогов. Минск, 2015. 192 с.
5. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом: навч.-метод. посібн. Київ: Видавничий дім «Слово», 2016. 368 с.
6. Федяєва В. Л. До проблеми теоретичних основ сімейного виховання. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Сер.: Педагогічні науки.* Херсон, 2017. Вип. 79 (3). С. 85-90.
7. Ярощук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ, 2019. 400 с.
8. Яцина О. Трансформації практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства: постмодерні реалії: монографія. Ужгород: Карпати, 2018. 280 с.
9. Cassé J. F., Oosterman M., Schuengel C. Verbal persuasion and resilience of parenting self-efficacy: Preliminary findings of an experimental approach. *Family Science.* 2015. Vol. 6, Issue 1. P. 23-30.
10. Altintas E. Educational differences in fathers' time with children in two parent families: Time diary evidence from the United States. *Family Science.* 2015. Vol. 6, Issue 1. P. 346-355.

Додаткові

1. Андрєєва Т. Семейна психология. СПб.: Речь, 2004. 244 с.

2. Гавриленко Т. Л. Функції та напрями роботи соціального гувернера. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: пед. науки: зб.* Чернігів: ЧНПУ, 2011. Вип. 84. С. 47-50.
3. Докторович М.О. Соціально-педагогічна робота з дітьми з неповних сімей. Київ, 2010. С. 33-113.
4. Ігри всією родиною. *Позакласний час.* 2013. № 7-8. С. 134.
5. Корчак Я. Як любити дітей. Київ: Знання України, 1992. 32 с.
6. Кулькова Г. «Семейная академия»: Работа с родителями. *Социальная работа.* 2006. №4. С. 18–20.
7. Ладивір С. Сім'я – перша школа морального зростання. *Дошкільне виховання.* 2014. № 6. С. 6–9.
8. Максимович О. Сімейне виховання : народно-педагогічні традиції. *Початкова освіта.* 2012. 1/2. С. 3–6.
9. Федяєва В. Л. Сімейне виховання в історичній ретроспективі (друга половина ХІХ – ХХ століття): монографія. Херсон : РІПО, 2010. 348 с.
10. Целуйко В. М. Психологія неблагополучної семьи. Москва: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. 272 с.
11. Чиренко Н. Діти в Інтернеті. *Шкільний світ.* 2015. 1 (січ.). С. 11–12.
12. Яцина О. Практики батьківства і «не-батьківства»: реалії постмодерної реальності. *Психологія: реальність і перспектива.* 2019. Вип. 12. С. 233-239.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.
2. <https://dnrb.gov.ua/ua/> – Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
4. <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.

Політика дисципліни та оцінювання

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями з історії та супутних історичних галузей;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з

- поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
 - виконати проєктне завдання, підготовка якого є обов'язковою умовою допуску до заліку;
 - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекційних занять є бажаним, але не обов'язковим. Теми пропущених лекційних занять студент опрацьовує самостійно. Відвідування практичних занять та контрольних заходів (практичні та творчі завдання) є обов'язковими. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, карантинні заходи тощо) навчання та складання практичних може відбуватися онлайн за погодженням із викладачем.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати упродовж семестру до дати заліку у визначені і години.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами

«Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020(<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проєктної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	7	5	до 35
Робота на практичному занятті	8	6	до 48
Самостійна робота та творча робота		17	до 25
Усього:			до 100
Система переведення балів в залікові оцінки			
За	За національною шкалою		За шкалою

шкалою ECTS		університету
A	5 (відмінно)	90-100
B	4 (дуже добре)	83-89
C	4 (добре)	75-82
D	3 (задовільно)	68-74
E	3 (достатньо)	60-67
FX	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	35-59
F	2 (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	1-34